

MRF 2021.300/2

Østre Landsrets dom af 7. december 2021, 22. afd., sag S-597-21
(Ulla Staal, Peter Mørk Thomsen og Charlotte Borggaard (kst.))

Anklagemyndigheden mod A (adv. Nicolai Platzer Funder, besk.)

Bøde på 5.000 kr. og tvangsbøder for ikke at efterkomme påbud om efterlevelse af vilkår i en lovliggørende landzonetilladelse fra 2001 til stålhal, hvorefter der ikke måtte forekomme udendørs oplag eller henstilling af uindregistrerede biler på ejendommen.

Sagen angik en tidligere landejendom, som A erhvervede i 1999. På tidspunktet for overtagelsen fandtes en 243 m² stålhal på ejendommen, som den tidligere ejer havde opført uden landzonetilladelse. Da A ønskede at bibeholde hallen, søgte A om lovliggørende landzonetilladelse, hvilket Frederikssund Kommune i august 2001 imødekom, men på en række vilkår, herunder at værks- og lageraktiviteter kun måtte foregå i bygningerne, at der ikke måtte forekomme udendørs oplag eller henstilling af uindregistrerede biler i det fri, og at der ikke måtte udøves erhvervsvirksomhed på ejendommen. Efter en årrække blev kommunen opmærksom på, at der var et større oplag af biler, campingvogne, byggematerialer mv. på A's ejendom. I april 2018 meddelte kommunen derfor med henvisning til planlovens § 51, stk. 3, påbud til A om at efterleve de vilkår, der blev stillet i landzonetilladelsen fra 2001, ved at fjerne hele oplaget og uindregistrerede biler eller alternativt ved at nedrive hallen, så vilkårene for landzonetilladelsen bortfaldt. A påbegyndte en

oprydning af ejendommen, men da det efter kommunens opfattelse ikke skred hurtigt nok frem, blev der rejst straffesag mod A for den manglende efterlevelse af lovliggørelsespåbuddet. Anklagemyndigheden påstod bødestraf og tvangsbøder, indtil forholdene var lovliggjort i overensstemmelse med påbuddet. A nægtede sig skyldig med henvisning til, at han havde fået byggetilladelse til hallen uden vilkår, og da kommunen på sine årlige miljøtilsyn på ejendommen havde givet udtryk for, at oprydningen gik godt. Da A havde erkendt de faktiske forhold, herunder at han endnu ikke havde efterkommet kommunens påbud, som han ikke havde påklaget til Planklagenævnet, fandt byretten, at A var skyldig i den rejste tiltalte. A blev derfor idømt en bøde på 5.000 kr. og månedlige tvangsbøder på 1.000 kr., indtil forholdene på ejendommen var lovliggjort. A ankede til landsretten, der stadfæstede byrettens dom i henhold til dens grunde, dog således at de månedlige tvangsbøder først påløb fra 1. marts 2022.

Kommentar: *Sagen illustrerer på sin egen måde de problemer, der kan opstå ved (strafferetlig) håndhævelse af vilkår i begunstigende forvaltningsafgørelser. Selvom praksis frembyder enkelte eksempler på lignende vilkår i landzonetilladelser (se f.eks. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser i j.nr. NMK-31-01247 og j.nr. NMK-31-01575), var der i den konkrete sag – som også forklaret af kommunens sagsbehandler – tale om usædvanlige vilkår. Sagsbehandleren forklarede videre, at baggrunden for vilkårene formentlig var, at kommunen med den lovliggørende landzonetilladelse fra 2001 havde givet tilladelse til en langt større bygning end sædvanligt, og at oplag derfor også skulle foregå inde i bygningen.*

Set i dette lys kan det undre, at hverken byretten eller landsretten (udtrykkeligt) tog stilling til lovligheden af de pågældende vilkår. Det fremstår ikke klart, hvad retsvirkningen af vilkår som de omhandlede egentlig er. Vilcårene ligger jo på sin vis ud over rammen for landzonetilladelsen, der ikke angik oplag, men derimod en lovliggørelse af stålhallen. Større oplag i landzone kræver under alle omstændigheder landzonetilladelse efter planlovens § 35, idet der dog i § 37, stk. 3, findes særlige regler om mindre ikke skæmmende oplag i tilknytning til overflødiggjorte landbrugsbygninger. I den konkrete sag fik vilkårene de facto den virkning, at A var helt afskåret fra at foretage oplag på ejendommen, så længe hallen fandtes, hvilket hverken forekommer velbegrundet eller sagligt. Det understreges yderligere af, at A ifølge kommunens påbud som alternativ til fjernelsen af oplaget kunne nedrive

MAD 2021.300/2

hallen, hvorved landzonetilladelsen – og dermed dens vilkår – ville falde bort. En sådan løsning ville imidlertid netop ikke lovliggøre oplaget, der fortsat vil kræve landzonetilladelse, jf. f.eks. MAD 2002.1264 Ø om straf for etablering af udendørs oplag uden landzonetilladelse.

*Ud fra disse betragtninger kan der argumenteres for, at vilkår som de omhandlede alene kan tillægges den betydning, at kommunen herved har tilkendegivet, at man ikke er indstillet på at give en (fremtidig) landzonetilladelse til oplag på ejendommen, hvis der indgives ansøgning herom. En sådan betydning af et lignende vilkår synes også at være forudsat i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. marts 2015, j.nr. NMK-31-01247 (jf. MAD 2018.316 Pkn). Dette afslører samtidig et andet problem i den ovenstående sag, idet det må antages, at et lovliggørelsespåbud efter planlovens § 51, stk. 3, ikke kan gennemtvinges ved idømmelse af tvangsbøder, medmindre myndigheden kan sandsynliggøre, at lovliggørende tilladelse ikke ville være blevet meddelt, hvis der var ansøgt herom, jf. bl.a. Annette Møller-Sørensen, Administrativ håndhævelse, 2003, s. 159 og **MRF 2021.252 Pkn**. I den konkrete sag er der imidlertid ingen oplysninger om, at kommunen havde foretaget en sådan vurdering.*
